

І. М. Єлінов, С. М. Довгань

Гірничий університет Національний

ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ Національний – вищий навчальний заклад, що готує фахівців у галузі гірничої промисловості. Засн. 1912 у м. Катеринослав (нині Дніпропетровськ) як гірн. інститут на базі Вищого гірн. училища (створ. 1899 за участі та фінанс. підтримки [В. Голубєва](#)). Від 1993 – Держ. гірн. академія, від 1997 – Нац. гірн. академія, від 2002 – сучасна назва. Нині є одним з провід. закладів освіти України і здійснює підготовку висококваліфік. фахівців і науковців з усіх сучас. спеціальностей геол.-розв. та гірн.-добув. галузей, паливно-енергет. та мінерал.-сировин. комплексів, машинобудування та систем автоматизації, інформатизації вироб-в. Наук. діяльність вчених Університету зосереджена на енерго- і ресурсозберігал. та екол. чистих технол. процесах, проблемах охорони довкілля, зокрема розробленні нових конкурент. матеріалів, інструментів та конструкцій. У структурі Університету – 9 факультетів денної форми навчання, Інститут заочно-дистанц. навчання, Інститут гуманітар. проблем, екстернатура, аспірантура та докторантура, 51 каф., Міжгалуз. інститут безперерв. освіти, Центр укр.-польс. співробітництва, Укр.-іспано-латиноамер. центр, Дніпроп. бізнес-центр, Придніпров. центри енергет. менеджменту та тех. захисту інформації, Укр.-амер. ліцей, Автотранспорт. технікум, Докучаєв. гірн. технікум (Донец. обл.), Марганец. коледж та Павлоград. технікум (обидва – Дніпроп. обл.). Навч. процес забезпечують 130 д-рів і 350 канд. н. В Університеті навч. бл. 13-ти тис. студентів та слухачів, аспірантів і докторантів із 44-х спеціальностей за 21-м напрямом. Високий теор. рівень навчання з одночас. ґрунтов. практич. підготовкою забезпечувався від перших років розвитку Університету завдяки наук. кваліфікації професор.-викладач. складу та його зв'язкам з розташ. по бл. рудниками, шахтами і

металург. заводами у поєднанні з сучас. наук.-тех. рівнем лаборатор. бази. На поч. 20-го ст. в Університеті створ. провідні й широко визнані в світі наук. школи: механіки ([О. Динник](#), [В. Маковський](#)), кібернетики ([Я. Грдина](#)), гірн. справи ([О. Терпигорєв](#), [Л. Шев'яков](#)), збагачення корис. копалин ([В. Гуськов](#)), маркшейдерії (проф. [П. Леонтовський](#)), геології ([М. Лебедєв](#)), металургії ([М. Павлов](#), [П. Рубін](#)), електрохімії та каталізу ([Л. Писаржевський](#), [О. Бродський](#)), електрозварювання ([В. Нікітін](#)), гірн. механіки ([М. Федоров](#)). На базі лаб., каф. і факультетів Університету створ. 6 навч. закладів та 9 н.-д. і проект. установ, зокрема *Фізичної хімії ім. Л. Писаржевського інститут НАНУ* (Київ, 1927), *Металургійну академію України національну* (1930), *Хіміко-технологічний університет український державний* (1930; обидва – Дніпропетровськ). Високий наук.-пед. потенціал у поєднанні з розвиненою сучас. наук.-лаборатор. базою та унікал. наук. обладнанням, тісні зв'язки з пром-стю, активна участь у вирішенні актуал. проблем економіки України зумовили подальший розвиток сформов. на поч. 20-го ст. шкіл і напрямків та збагатили їх сучас. змістом. Осн. з них визнані й відомі за межами України: геологія вугіл. басейнів та геол. інтерпретація геофіз. полів ([М. Семененко](#), [Б. Чернишов](#), [О. Широков](#), [К. Тяпкін](#)); технологія підзем. видобутку корис. копалин ([О. Колоколов](#), [В. Бондаренко](#)); технологія відкритої розробки родовищ корис. копалин ([М. Новожилов](#)); технологія збагачення корис. копалин і комплексне використання та валоризація мінерал. сировини ([В. Кармазін](#), [П. Пілов](#)); геомеханіка підзем. споруд ([О. Максимов](#), [О. Шашенко](#)); вібраційні технології у вироб. процесах і транспорті ([В. Потураєв](#), [В. Франчук](#)); комп'ютерні системи автоматизації вироб. процесів ([В. Бунько](#), [В. Ткачов](#)); гірн. і металург. електроенергетика ([С. Волотковський](#), [Г. Півняк](#)); транспортні технології та системи ([О. Співаковський](#), [М. Поляков](#), [О. Ренгевич](#), [М. Біличенко](#)); гірн. аерологія ([Ф. Абрамов](#), [В. Бойко](#), [М. Кременчуцький](#)); технологія машинобудування та матеріалознавство ([П. Шилов](#), [Р. Дідик](#)); техніка та технологія буріння ([Є. Епштейн](#)). Університет має 10 навч. корпусів, 6 гуртожитків, буровий полігон, наук. бібліотеку, обчислюв. центр, спорт. комплекс, профілакторій, базу відпочинку, геол.-мінерал. музей, музей історії ВНЗу, випускає багатотиражну г. «Вісник» (від 1928). Перший ректор – М. Лебедєв, від 1982 – Г. Півняк.

Бібліографічний опис:

Гірничий університет Національний / І. М. Єлінов, С. М. Довгань// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30232>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).